

Participatie in Oude IJsselstreek Omgevingswet proof?!

**Rekenkamercommissie Oude
IJsselstreek**

November 2021

Agenda

- **Achtergrond**
- **Doel onderzoek**
- **Opzet onderzoek**
- **Centrale vraag & deelvragen**
- **Conclusies**
- **Aanbevelingen voor raad en college**
- **Vragen**

Onderzoek

- **Achtergrond:**
  - Omgevingswet in werking juli 2022
  - Participatie belangrijk element
- **Doel:**
  - Inzicht in huidige situatie: beleid en uitvoering
  - Bouwstenen Omgevingswet bestendig participatiebeleid
- **Opzet onderzoek:**
  - **Beleid:** Documentenstudie & interview portefeuillehouder en beleidsmedewerker
  - **Uitvoering:** Drie casussen met documentenstudie en interviews met ambtenaren en extern betrokkenen
  - **Interactieve sessie met afvaardiging raad, college en ambtelijke organisatie**

Onderzoeksvragen

- **Centrale vraag**

“Hoe is het beleid en uitvoering betreffende participatie en is dat Omgevingswet-proof?”

- **Deelvragen**

- 1. Welk beleid, spelregels, rollen en bevoegdheden m.b.t. participatie zijn vastgesteld?*
- 2. Hoe is de uitvoering?*
- 3. Welke ervaringen met burgerinitiatieven en welke aanpassingen daardoor van beleid en uitvoering?*
- 4. Hoe heeft de gemeenteraad tot nu toe gehandeld?*
- 5. Welke wensen en verwachtingen leven er?*
- 6. Welke leerervaringen kan de raad toepassen?*
- 7. Welke aanbevelingen voor quick wins zijn te doen?*

Conclusies

- **Hoofdconclusie:**

Gemeente is goed op weg, maar voldoet nog niet aan de participatievereisten van de Omgevingswet

- **Deelconclusies:**

- Gemeente hanteert geen participatiebeleid
- Geen vastgestelde en gedeelde definitie van participatie
- Nadruk op maatwerk en leren, maar ervaringen worden niet gedeeld of vastgelegd
- Participatie veel gericht op informeren & verbetering mogelijk voor informatievoorziening en terugkoppeling
- Doel en proces specifieke participatietrajecten worden niet vooraf vastgesteld
- Raad kan meer in positie gebracht worden
- Raad kan zich ontwikkelen in kaderstellende rol en rolvastheid
- Raad is betrokken tot participatie met risico's

Participatie

Participatieladder

Participatie in de Omgevingswet

- 3 vormen: kennisgeving, motiveringsplicht, aanvraagvereiste
- Omgevingsvisie: motiveringsplicht bij vaststelling
- Omgevingsplan: kennisgeving vooraf en motivatieplicht bij vaststelling
- Omgevingsvergunning: vereist maar geen weigeringsgrond o.b.v. aanvraagvereiste
- **N.B. Geen participatie noodzakelijk bij activiteiten zonder vergunningsplicht of alleen meldplicht!**
- **N.B. Voor vergunningsplichtige activiteiten vallend binnen het omgevingsplan kunnen toetsingsregels worden opgesteld!**
- **Voor “buitenplanse” activiteiten kan in omgevingsplan participatie door de raad verplicht gesteld worden.**

Keuzemogelijkheden gemeenteraad t.a.v. participatie in de Omgevingswet

- Hoeveel ruimte laat de gemeenteraad over aan het college van B&W?
- Hoeveel kaders, aanvullende regels en spelregels geeft de gemeenteraad vooraf mee?
- Op welke wijze wil de gemeenteraad participatie regelen en vormgeven? Bijvoorbeeld:
  - Verplichtstellen participatie bij “buitenplanse” activiteiten?
  - Podium bieden voor geluiden vanuit de gemeenschap?
  - Een budget reserveren voor participatie en/of andere ondersteuning?

Aanbevelingen voor het college

1. **Formuleer een participatiebeleid en stel richtlijnen op & reik bouwstenen aan voor participatietrajecten**
  - Definieer het begrip participatie en de beoogde doelen
  - Duidelijke proceskaders (wie wordt betrokken, budget, deskundigheid, momenten participatie etc.)
  - Duidelijke beschrijving en afbakening van rollen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden van raad, college en organisatie
  - Criteria om te bepalen of participatie succesvol of voldoende was
2. **Geef vorm aan een lerende organisatie**
  - Evaluatie en reflectie organiseren en vastleggen
  - Experimenteer met verschillende vormen en bied maatwerk
  - Investeer in deskundigheid

Aanbevelingen voor de raad

3. Zie erop toe dat het college een participatiebeleid en een plan van aanpak opstelt.
4. Houd als raad de touwtjes in handen; laat participatie niet los.
  - Bied een podium voor participatie en veranker dit.
  - Maak een duidelijke verdeling van rollen en verantwoordelijkheden tussen raad, college en organisatie.
  - Weeg integraal en maak een expliciete afweging tussen algemeen en individueel belang.
  - Blijf alert op consistentie van keuzes en beslissingen
  - Blijf waakzaam voor het “trekken van de participatiekaart”

Vragen?